

IVF och Världsbanken

Två sidor av samma mynt?

2014-01-07

Joel Jerrhag och Erik Kvist

Abstrakt

IVF och världsbanken är två grundpelare i det ekonomiska systemet. Ända sedan deras födelse vid Bretton Woods konferensen 1944 har de varit nyckelaktörer i uppbyggnaden av ekonomier. På senare år har organisationerna varit verksamma i att övervaka det monetära systemet och i kriget mot fattigdom världen runt. Men vad är det egentligen som skiljer de två organisationerna åt och vilka konsekvenser skapas till följd av detta? Den här uppsatsen undersöker de bägge organisationerna från grunden. Deras organisatoriska uppbyggnad och ideologi analyseras. Ett strukturanpassningsprogram gällande situationen i Rwanda undersöks. Ekonomiska experter, exempelvis Joseph E. Stiglitz som är en före detta chefsekonom på världsbanken, går till hård attack mot organisationernas och speciellt valutafondens arbete. Stiglitz kritik utreds och besvaras. Arbetets slutsatser blir att röstsystemen i respektive institution skapar ett demokratiskt underskott. Effekten av världsbankens mer omfattande kunskapsexpertis och dess entydiga fokus på arbetet med fattigdomsbekämpning gör att institutionen framstår som mer kompetent än sin Bretton Woods-syster. Arbetet slår också fast att den tydliga neoliberala hållning som institutionerna representerat de senaste decennierna fortfarande ligger till grund för deras arbete. Det visar sig också finnas en signifikant skillnad på hur organisationerna jobbar ihop och hur de arbetar enskilt. Valutafonden visar sig ha ett långt större fokus på de ekonomiska delarna.

Nyckelord: Världsbanken, Internationella Valutafonden, Internationell Politisk Ekonomi, Joseph Stiglitz, Neoliberalism, Washington Consensus

Antal ord: 9749

Innehåll

Abstrakt	2
Ordlista	5
1. Inledning	6
1.1 Syfte.....	6
2. Metodologiska överväganden	7
2.1 Komparativ fallstudie.....	7
2.2 Idéanalys	7
2.3 Val av fall	8
2.4 Material.....	8
2.5 Teori.....	9
3. Begreppsförklaring	10
3.1 Världsbanken.....	10
3.2 Svenska termer	10
3.3 Washington Consensus	11
4. DEL 1 - Organisationernas uppbyggnad	11
4.1 Organisatorisk uppbyggnad IVF.....	11
4.2 Medlemskap, ägande och röstning	12
4.3 Finansiering	13
4.4 Organisatorisk uppbyggnad världsbanken.....	13
4.5 Medlemskap, ägande och styrning	14
4.6 Finansiering	14
4.7 Röstning.....	15
4.8 Varför världsbanken och IVF:s legitimitet ifrågasätts.....	16
5. DEL 2 - Teori och idé	17
5.1 Introduktion.....	17
5.2 Strukturalism.....	18
5.3 Neoliberalismens syn på global och nationell marknad.....	19
6. DEL 3 - Empirisk analys av fallet Rwanda och klargörande av skillnader mellan IVF och världsbanken	22
6.1 Bakgrund.....	22
6.2 Analys av Rwanda.....	24
6.3 Analys av PRSP Rwanda 2013	25
6.4 Empirisk data Rwanda.....	27
6.5 Världsbanken och IVF- Hur skiljer de sig åt?	28

6.6 Två fall var IVF och världsbanken jobbar enskilt.....	29
7. Sammanfattning	30
7.1 Organisation.....	30
7.2 Teori och idé	31
7.3 Rwandaanalys och skillnader mellan IVF och världsbanken	32
8. Slutsats.....	33
Litteraturförteckning.....	35

Ordlista

EFF - Extended Fund Facility

G7 - Group of Seven (Kanada, Frankrike, Tyskland, Italien, Japan, Storbritannien, USA)

IBRD - International Bank for Reconstruction and Development

IDA - International Development Association

IFC - International Finance Corporation

IVF - Internationella valutafonden

JSAN - Joint Staff Advisory Note

MIGA - Multilateral Investment Guarantee Agency

PRSP - Poverty Reduction Strategy Paper

SAP - Structural Adjustment Program

VB - Världsbanken

1. Inledning

Ekonomi och statsvetenskap har länge ansetts vara två olika ämnesområden. Men i takt med att det internationella ekonomiska systemet globaliserats så har de två ämnesområdena krupit varandra närmre. Internationell politisk ekonomi har idag en given plats i de statsvetenskapliga korridorerna. I den här uppsatsen kommer vi att analysera två tungviktare inom den internationella politiska ekonomin, International Monetary Fund (IMF) och världsbanken. Arbetet kommer att undersöka den kritik som Joseph Stiglitz för fram i sin bok "Globaliseringen och dess kritiker" där han menar att IVF snarare gör skada än nytta. Arbetet kommer delvis att göra en undersökning på hur IVF och världsbanken har genomfört sina program för att råda bot på en ekonomisk kris och utbredd fattigdom i Rwanda. Stiglitz åsikter är relevanta eftersom han tjänstgjort som chefsekonom och vice ordförande på världsbanken mellan 1997 och 1999. 2001 mottog han dessutom priset i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne. Arbetet kommer att undersöka de olika organisationernas uppbyggnad och utformning. I nästa fas använder vi oss av teoretiska glasögon för att koppla samman vår studie med internationellt erkända teorier.

1.1 Syfte

Arbetet syftar att ge en deskriptiv bild av hur de två institutionerna arbetar och hur de skiljer sig åt. Fokus kommer även ligga på att försöka hitta förklaringsmodeller till om någon av organisationerna arbetar mer önskvärt än den andra. Kritik mot IVF och världsbanken kommer tas upp för att belysa de frågetecken som finns runt deras arbete. Vårt mål är att antingen bifalla eller förkasta kritiken som framförts av Stiglitz. Forskningsfrågan lyder:

Vilka effekter får internationella valutafondens och världsbankens respektive ideologi och organisationsstruktur på arbetet med ekonomisk uppbyggnad?

2. Metodologiska överväganden

2.1 Komparativ fallstudie

Arbetet utgår i ett format av komparativ fallanalys där IVF och världsbanken är fokus. Den komparativa fallanalysen har sin styrka i sin förmåga att analysera ett fall på ett genomgående sätt (Halperin, Heath, 2012, s. 205). Halperin och Heath lyfter fram två viktiga aspekter att tänka på när man genomför en fallstudie, intern validitet och extern validitet. Den interna validiteten förklaras som arbetets möjlighet att förklara något intressant och meningsfullt om det fallet man valt att analysera. Med extern validitet syftar man på arbetets möjligheter till att skapa generaliserande idéer och förklaringsmodeller (Halperin, Heath, 2012, s. 205). Ett exempel på extern validitet från detta arbete skulle kunna vara att analysera specifika fall där länder lånat pengar och jämföra med andra för att se likadana mönster i utfall. Extern validitet i den här uppsatsen kommer sannolikt att åsidosättas. Delvis för att det kräver stora mängder dataanalys på ett relativt litet arbete och delvis för att det kräver större kunskap i makroekonomiska frågor än vad vi besitter. Valet att ställa dessa två organisationerna mot varandra i en komparativ fallanalys grundas i att de har snarlika mål och metoder för att nå sitt mål. Dessutom arbetar de inom samma område då båda arbetar med ekonomisk hjälp till länder med ekonomiska problem. Det blir därför ett naturligt val att bygga arbetet på en "mest lika" design (Most Similar Systems Design). IVF och världsbanken kommer ställas mot varandra för att finna olikheter i deras ideologi, struktur eller övriga verksamhet. Det gör i sin tur att vi hoppas hitta viktiga skillnader som varit avgörande för deras politik och hur belånade länder påverkats. De skillnaderna ska i sin tur vara grunden för hur vi bygger upp slutsatser kring deras arbete och välvilja i länder med ekonomisk nöd.

2.2 Idéanalys

Arbetet bygger på en beskrivande idéanalys av organisationerna. För att en sådan metod ska anses vara vetenskaplig så måste man inte bara beskriva det man analyserar utan även dra slutsatser från analysen (Beckman, 2005, s. 50). Detta gör vi genom att analysera olika fall där IVF och världsbanken varit aktiva. Det är även viktigt att en beskrivande idéanalys säger något om textens budskap som inte är helt öppenbart (Ibid). Vi kommer därför koppla ihop det vi läser i olika texter med olika teorier för att

visa på hur de olika organisationers arbete kan förstås rent teoretiskt. Att använda idéanalysen som metod för att analysera organisationers idéer och ideologier är också något som beskrivs som användbart i boken "Textens mening och makt" (Bergström & Boréus, 2012, s. 172)

2.3 Val av fall

Eftersom Bretton Woods systrarna (IVF och VB) får kritik för att inte vara tillräckligt orienterade på sociala effekter, och har fått särskild kritik för sitt arbete i afrikanska stater (främst genom SAP), har vi valt att analysera ett afrikanskt land med historiskt svåra sociala omständigheter. Anledningen till att valet föll på att analysera Rwanda är delvis för att det var ett afrikanskt land var data stod att finna för åren vi finner relevanta. Dessutom har landet haft en god ekonomisk tillväxt med ett procentuellt högt stigande BNP sedan IVF och VB startade samarbetet, både i absolut summa och per capita. Det trots en befolkningstillväxt från cirka 9,2 miljoner till 11,5 miljoner på nio år. Utan bredare insyn i fallet kan därför Rwanda utifrån ses som ett lyckat projekt var man fått landet att växa snabbt och stabilt. På den bevekelsegrunden blir landet intressant att studera närmare. De variabler vi valt att använda oss av för att mäta framgången efter IVF och VB:s ingång är starkt förknippade med mänskliga värde snarare än ekonomiska. Anledningen är att Rwanda är ett fall var målet med den påbörjade insatsen främst är att minska fattigdom och skapa en bättre levnadsstandard.

Portugal används för att ge en snabb insyn i hur IVF arbetar utan inblandning från världsbanken. Landet valdes eftersom det ligger nära i tiden och därför kan appliceras på de idéer vi för fram under textens gång. Montenegro faller under samma förklaring som Portugal. Landet fungerar dock istället som ett exempel på världsbankens arbete utan IVF:s inblandning. Montenegro och Portugal har signifikans för arbetet eftersom de skapar en något bredare kunskap i hur de två organisationernas arbete skiljer sig åt i praktiken. Dock har de två länderna endast analyserats på ett innehållsanalytiskt vis vad gäller deras Poverty Reduction Strategy Papers (PRSP). De empiriska effekterna av IVF och världsbankens arbete har vi därför undvikit.

2.4 Material

Då vi utför en idéanalys kommer vi inte att samla ihop egen data genom intervjuer eller på annat sätt egenhändigt "skapa" data. Istället bygger vi uppsatsen på befintligt

material. Data som vi behöver finns delvis på Internationella valutafondens- och världsbankens hemsida. Den datan behövs för att visa hur organisationerna framhåller sig själva och hur de ser på sitt eget arbete, men framför allt hur de mäter sin framgång. Ytterligare källor är givetvis Joseph Stiglitz. Han har, förutom intervjun vi tidigare nämnt, även skrivit en bok där kritik mot IVF förs fram på storgradig skala. Svar på den kritiken har yttrats av Thomas C. Dawson II, en före detta chef för avdelningen "external relations" på IVF. Båda är givetvis av stort intresse, den senares replik har dessutom publicerats på IVF:s hemsida. Pålitligheten i de respektive yttringarna bestäms delvis genom att analysera sakligheten men även hur väl yttringarna stämmer överens med verkligheten. För att avgöra det undersöker vi data som regeringar, internationella organisationer eller andra analytiska organisationer sammanställt på utveckling i specifika länder. Exempel på sådana kan vara IVF, världsbanken, World Health Organization (WHO) och Globalis. Nyhetsartiklar är också intressanta och kommer delvis att figurera i vår uppsats. De kan till exempel spegla hur organisationernas arbete uppfattas på individnivå eller på specifika platser i världen, men också ge oss information som kan vara svår att hitta i vetenskapliga artiklar eller i läroböcker. Data på utveckling i afrikanska länder förekommer med ojämna mellanrum och kan delvis vara svårfunnen. Gapminder har exempelvis en stor databas men deras data sträcker sig endast fram till 2006. I övrigt består vårt material av kurslitteratur. Kurslitteraturen används främst för att teoretisera systemet i vilket IVF, världsbanken och regeringar verkar.

2.5 Teori

Eftersom Stiglitz kritik i många avseende är liknande den som förs fram av strukturalister väljer vi att teoretisera världsbanken och IVF med just strukturalismen. Strukturalismen är en kritisk teori med huvudfokus på ekonomiska frågor. Därför passar den väldigt bra in på vårt arbete. För att kunna motväga kritiken använder vi oss av neoliberalism. Delvis för att de två teorierna kan anses vara varandras motpoler men också för att "Washington consensus" ses som en sammansättning av neoliberala policys som format både världsbanken och IVF. För att på ett pedagogiskt sätt koppla samman teorin med empirin kommer vi utforma en matris med olika frågor. Matrisen kommer först dyka upp efter teoridelen för att visa på hur de olika teorierna förhåller sig till frågorna. Sedan kommer den också finnas i arbetes slutsats där de bägge

organisationerna "svarar" på samma frågor. Det kommer då bli tydligt hur de olika organisationerna skiljer sig rent teoretiskt.

3. Begreppsförklaring

3.1 Världsbanken

Världsbanken ska endast användas som samlingsnamn för två av de fem institutioner som utgör Världsbankgruppen (VBG). De två institutionerna är International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) och International Development Association (IDA). Världsbankens officiella hemsida lyder "*www.worldbank.org*" men är inte begränsad till världsbanken utan behandlar även VBG. Eftersom VBG inte har någon egen hemsida finner vi de två begreppen något luddiga. Hade hemsidan istället varit namngiven "*world bank group*" och däri behandlat alla dess fem organisationer hade tydligheten varit bättre. Det verkar framgå att personerna bakom hemsidan inte läst informationsteknologi. På hemsidan finner vi till slut en begreppsförklaring där man säger att hela organisationen egentligen heter World Bank Group och att "världsbanken" endast ska användas till att förklara IBRD och IDA (World Bank, 2012). Den definitionen kommer vi att använda oss av framgent.

3.2 Svenska termer

Eftersom vi skriver på svenska, och vill vara konsekventa i så stor utsträckning som möjligt, kommer vi att använda oss av de svenska termerna istället för de engelska. Således kommer vi att använda förkortningarna IVF för International Monetary Fund och VB för "the world bank". De figurerar så ofta i texten att vi tror texten blir mer lättläst om de skrivs på svenska. Däremot har vi i andra fall valt att använda engelska begrepp. Anledningen är att viss översättning kan skapa förvirring om vad vi egentligen menar då de engelska begreppen antingen är svåröversatta eller redan används naturligt på engelska i svenska språket.

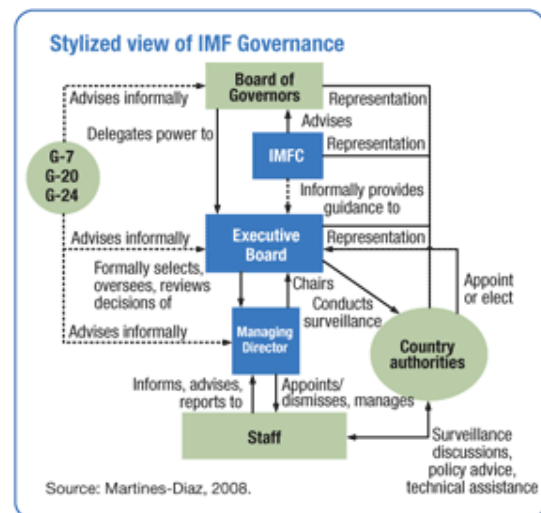
3.3 Washington Consensus

Begreppet har fått olika betydelser och problemet ligger ofta i vad som inte inbegrips i begreppet snarare än vad som faktiskt inbegrips. Vår tolkning av begreppet är ganska bred och vi har valt att använda oss av den korta men informativa text som förklarar begreppet i boken "International Political Economy" av Balaam och Dillam. Washington consensus ser vi alltså som de synpunkter som utformades under Bretton Woods konferens 1944. Synpunkterna var att mindre utvecklade länder bör anta policys som reducerar inflation och budgetunderskott, privatiserar, avreglerar och skapar öppna marknader. För att sammanfatta begreppet ses "Washington consensus" av många som en neoliberal policybildning.

4. DEL 1 - Organisationernas uppbyggnad

4.1 Organisatorisk uppbyggnad IVF

Det högsta beslutsfattande organet inom IVF är "Board of Governors". Denna styrelse består av en medlem och en suppleant från varje medlemsnation. Den största makten är dock delegerad till en annan styrelse som kallas "Executive Board". Det är ifrån den styrelsen som det vardagliga arbetet inom IVF äger rum. De stora ekonomierna som till exempel Kina och USA har en egen plats bland de 24 medlemmarna. Resterande platser representeras av utvalda personer som väljs fram i grupper av resterande medlemsländer. Grupperna kan bestå i allt från fyra länder upp till tjugo. Det finns även ett rådgivande organ som verkar både mot "Board of Governors" och "Executive Board". Organet heter "International Monetary and Financial Committee" (IMFC) och består av 24 medlemmar från "Board of Governors". Medlemsrepresentationen i IMFC fungerar på liknande sätt som den i "Executive Board" (International Monetary Fund, o.d.).

4.2 Medlemskap, ägande och röstning

IVF:s medlemsantal är idag 188. Fondens ägs kooperativt av medlemsländerna. Alla 188 länder har dock inte röster som väger lika tungt. Styrkan på rösten är relativ till mängden pengar landet tillskjutit IVF. Mängden pengar som tillskjuts är dessutom relativ till hur stor landets ekonomi är i världen. Länder kan alltså inte välja själva hur mycket pengar som ska inbetalas. Eftersom länders ekonomi förändras över tid och placeringen på världens ekonomiska topplista skiftar så måste alla länders ekonomiska tillskott till IVF-kassan ständigt räknas om. Det betyder att om ett land fått en ekonomisk tillväxt kan man tvingas betala in mer pengar till IVF, och vice versa. Dessa kvoter (quotas) beräknas generellt vart femte år. För att illustrera skillnad i inbetalning jämför vi störst med minst. I det här fallet blir det USA och Tuvalu. USA har betalat in ungefär 64 miljarder dollar. Tuvalu, som är ett litet ö-rike i Polynesien, har betalat ungefär 2,4 miljoner dollar (IMF, quotas, 2013). Viktigt att framföra är att kvoten inte endast baseras på ekonomins storlek utan även på öppenhet, ekonomisk variabilitet och internationella reserver. Av dessa fyra variabler väger ekonomins storlek störst. Hela 50 % av kvoten avgörs tack vare denna variabel. Kvoten som beräknas av IVF bestämmer i huvudsak tre ting. Den första har jag precis tagit upp, nämligen andelen pengar som ska betalas till IVF. Den andra är hur starkt landets röst väger i olika beslutsfattande. Desto lägre kvot, desto lättare väger landets röst. Den sista är tillgången till IVF:s pengar. Behöver landet ett lån får man låna max 200 % av sin kvot årligen och upp till 600 % kumulativt. Storleken på landets plausibla lån rör sig inom dessa gränser. Undantag finns men kräver särskilda förutsättningar.

Trots organisationens genomarbetade valsystem tas beslut oftast inte genom en formell röstning. Istället använder man sig av ett beslutsfattande genom konsensus (Houtven, 2002, s. 23). Här hävdar Van Houtven att det gynnar de länder som befinner sig i en ekonomisk utvecklingsfas eller som har lågt röstinflytande då de kan få ett slags veto som man inte hade haft i en vanlig omröstning.

Organisationens ansvarsområde är följande:

"The IMF's primary purpose is to ensure the stability of the international monetary system—the system of exchange rates and international payments that enables countries (and their citizens) to transact with one other." (IMF, At a Glance, 2013)

Vidare skriver man:

"It also seeks to facilitate international trade, promote high employment and sustainable economic growth, and reduce poverty around the world." (IMF, At a Glance, 2013)

IVF:s arbetsområde kan alltså sammanfattas till att man söker stabilisera den globala ekonomin, öka internationell handel och samtidigt arbeta för hög sysselsättning och för att minska fattigdomen över världen.

4.3 Finansiering

IVF tillhandahåller pengar på tre sätt. Det första är genom att medlemsländerna betalar in sina kvoter eller lån. De inbetalningarna utgör den större delen av IVF:s resurser. Det andra är genom att sälja guld. Organisationen har vid detta skrivtillfälle cirka 2 814,1 metriska ton i sin guldreserv. Till sist kan man utöka sitt kapital genom lån. Hittills har alla tre tillvägagångssätt använts (IMF, Where the IMF Gets its Money, 2013). I lån till medlemsländer, det vill säga när IVF är borgenär, krävs lånen generellt tillbaka inom tre till fem år. Dock får låneperioden aldrig överstiga tio år. Räntan på lånen ska ligga strax under marknadsräntan (Driscoll, o.d.).

4.4 Organisatorisk uppbyggnad världsbanken

Som tidigare slagits fast i begreppsförklaringen av världsbanken så är den inte uppbyggd på samma sätt som andra banker. Världsbankgruppen är ett bredare begrepp som innefattar världsbanken. De olika institutionerna och deras kategorisering ser ut på följande sätt:

Världsbankgruppen:

- International Bank for Reconstruction and Development (IBRD)
- International Development Association (IDA)
- the International Finance Corporation (IFC)
- the Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA)
- the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID)

Världsbanken:

- International Bank for Reconstruction and Development (IBRD)
- International Development Association (IDA)

Världsbanken uttalade mål är att minska fattigdomen i världen. Man ska göra detta genom att bistå med ekonomiska och tekniska resurser till utvecklingsländer världen runt. Pengar som lånas ut kan gå till många olika typer av projekt. Utbildning, hälsa, infrastruktur och statliga reformer är några exempel på sektorer som pengarna kan användas inom. Världsbanksgruppen har satt upp två mål de vill nå innan 2030: (World Bank, 2012).

- Stoppa extrem fattigdom genom att minska andelen människor som lever på mindre än 1,25USD om dagen till högst 3 %.
- Främja delat välstånd genom att stödja inkomstillväxt för de människor som tillhör de 40 % i landet med lägst inkomst.

4.5 Medlemskap, ägande och styrning

Världsbanken ägs som ett kooperativ av de 188 medlemsstaterna. För att bli medlem i banken krävs att man först är medlem i internationella valutafonden. Även medlemskap i IDA, IFC och MIGA krävs. Banken styrs genom att alla länder är delägare, en styrelse representerar och väljs av medlemsstaterna. De är dessa styrelsemedlemmar som är slutgiltiga beslutsfattare för banken. Denna styrelse består oftast av ländernas finansministrar eller ledare för de olika riksbankerna. Ämbetet är baserat på en femårsperiod. De nämnda styrelsemedlemmarna delegerar sedan arbete till 25 stycken verkställande direktörer. Fem av direktörerna väljs av de fem största delägarna, Frankrike, Tyskland, Japan, Storbritannien och USA. Resterande direktörer väljs av medlemsstaterna (World Bank, 2012).

4.6 Finansiering

Banken finansieras på olika sätt. IBRD finansierar sina lån till utvecklingsländer genom att sälja obligationer på världens olika finansmarknader. Inkomster kommer också från utlåning av deras egna kapital. Medlemsstaterna själva bistår också med kapital. Medlemsstaterna står också för en slags buffertkassa som kallas "callable capital". I den

kassan finns det uppskattningsvis 178 miljarder USD. Pengarna är reserverade för att täcka eventuella utgifter banken kan dra på sig. Det är väldigt viktigt för banken att värna om sin AAA rating för att kunna fortsätta sitt arbete utan komplikationer. De jobbar därför hårt för att ha trygga finanser och "callable capital" är en viktig del i detta. Banken är vinstdrivande. Man är däremot noga med att investera varje krona man går plus tillbaka in i verksamheten (World Bank, 2012).

4.7 Röstning

Röstsystemet är utformat på ett sätt som ger medlemsländerna två typer av röster, basröster och andelsröster. Basröster är en viss mängd röster som alla länder får. Andelsröster är utformade efter hur stor del andel av bankens kapital som medlemsstaten har tillskjutit. Antalet basröster utgör 5.55 % av den totala mängden röster (basröster och andelsröster). Fram till 2002 hade andelen röster som utgjorde basröster sjunkit från 10% till 2%. Minskade basröster får anses som ett slag mot de länder med sämre ekonomier. 2011 reformerades dock kvoterna till större fördel för länder med dynamiska ekonomier och länder som är underrepresenterade (IMF, Where the IMF Gets Its Money, 2013). Dock kvarstår fortfarande många problem med representativitet som kommer visa sig senare i uppsatsen.

Ett av de stora problem med IVF och världsbanken hittar Stiglitz i det organisatoriska och vem det är som styr. Enligt Stiglitz har de rikaste industriländerna makten i institutionerna. I IVF är det finansministrar och centralbankschefer och i världsbanken är det handelsministrar. Detta leder till att det är näringslivet och kommersiella krafter som styr utvecklingen i institutionerna. Finansministrarna och centralbankscheferna har ofta väldigt stark anknytning till finanskretsarna. Många har jobbat där innan de fick sina poster och återgår ofta dit efter man slutfört sin mandatperiod (Stiglitz, 2003, ss. 32-33). Detta leder också till att kommersiella intressen ofta prioriteras högre än hänsynen till miljö, demokrati, mänskliga rättigheter och social rättvisa (Stiglitz, 2003, s. 34).

4.8 Varför världsbanken och IVF:s legitimitet ifrågasätts

Förutom kritiken om att Washington consensus utformat VB och IVF finns även bred kritik mot representativiteten. Alla ordföranden i världsbanken har hittills varit amerikaner och alla ordförande i IVF har hittills varit européer. För första gången någonsin hölls dock ett öppet val till ordförandeposten i världsbanken 2012. Tre huvudkandidater utsågs. En afrikan, en sydamerikan och en amerikan. Sydamerikanen Ocampo drog sig ur strax innan valdagen med motiveringen att valet inte skulle baseras på meriter utan på politik (Hindustan Times, 2012). Den afrikanska kandidaten och tillika finansminister i Nigeria, Ngozi Okonjo-Iweala, sa att med hänvisning till valet står det klart att: "vi måste göra det mer öppet, transparent och meritbaserat" och "vi måste försäkra oss om att vi inte bidrar till ett demokratiskt underskott i global styrning." (Alawiye, 2012). Man kan även ana en bitterhet hos Nigerias största dagstidning "The Punch" när de skriver att USA och Europa tillsammans utgör 50% av rösterna (ibid). Artikeln hänvisar vidare till just det faktum jag tog upp tidigare, nämligen att ordförandeposterna innehålls av amerikaner i VB och européer i IVF. Dessutom skriver man att det är en del i en tyst överenskommelse mellan de två stormakterna. Om de två systerorganisationerna fortsätter med denna typ av favorisering av de egna leden kommer kredibiliteten skadas och legitimiteten ifrågasättas ytterligare. Sedan de grundades, för över 60 år sedan, har läget alltså inte förändrats.

Just demokratiunderskott är en intressant fråga i det här avseendet. Okonjo-Iweala talar om det, och så gör även Ngaire Woods i sin artikel "Making the World Bank and the IMF more accountable". Woods nämner två huvudsakliga problem till varför representativiteten i de bägge systerorganisationerna är bristfällig. Styrelsen i IVF är otillräcklig på två sätt menar han (Woods, 2001, ss. 84-85). Delvis är problemet att styrelsen inte representerar varje medlemsstat. Men framför allt representerar den inte de mest aktiva medlemmarna inom organisationerna, nämligen de afrikanska staterna. Som vi tidigare beskrivit är dessa stater grupperade med andra stater och har en gemensam representant i styrelsen. Här ligger därför det andra problemet. Representanterna för dessa grupper arbetar för långt ifrån sina uppgiftstagare. En person kan inte förväntas lägga fram åsikter för 11 stater på ett fullvärdigt sätt som 11 representanter hade gjort. Som exempel tar Woods upp att 21 engelskspråkiga afrikanska medlemsländer i IVF har en enda representant i styrelsen (ibid, s. 85). Elva av

dessa länder är dessutom under intensiva räddningsprogram med IVF. Här besitter de tillsammans 3,26 % av rösterna. I världsbanken är gruppen densamma men dock även indelade med Seychellerna. I det fallet besitter de 4,07 % av det totala röstantalet. För att motverka den dåliga representativiteten, hävdar Van Houtven (IVF-anställd), att man infört konsensusbeslutsfattande som praxis. Han hyllar systemet och anser det vara mer demokratiskt och att det gör att besluten får ett bredare stöd än vid en simpel omröstning (Houtven, 2002, s. 67). Däremot anser han också att det krävs en aktsamhet och att man måste försäkra balansen mellan olika representanter i styrelsen. G7 länderna hade nämligen tidigare en tendens att styra IVF i egen önskad riktning och gjorde med sin röststyrka konsensusbildning svårnådd (ibid). Stiglitz fokuserar på att IVF är en offentlig institution som erhåller sina pengar från skattebetalare. Trots detta har medborgarna i medlemsländerna väldigt låg kunskap om vilken typ av arbete som fonden utför. All rapportering avläggs till finansministrar och de upplyser i sin tur sällan sina egna staters medborgare (Stiglitz, 2003, ss. 25-26). Även om Stiglitz kritik kan upplevas vara missriktad då det inte är institutionernas fel att finansministrar och andra representanter inte delar med sig av arbetet på hemmaplan, så får man inte glömma att det är Svenska skattepengar som används i IVF:s arbete och att väldigt få svenska medborgare har en insikt i var de tar vägen. Än mindre har de inflytande över hur politiken inom organisationerna ska bedrivas.

5. DEL 2 - Teori och idé

5.1 Introduktion

I den här delen av arbetet kommer vi sätta på oss teoriglasögonen och granska de bägge institutionernas idébildning. Vi kommer att granska de teorier som utgör kärnan i "Washington consensus" och även institutionernas roll i det ekonomiska systemet. "Washington consensus" ligger till grund för världsbankens och IVF:s anpassningsprogram till utvecklingsländer (Balaam, 2011, s. 273). För en tydligare förklaring av begreppet se "begreppsförklaring". De teorier vi kommer använda oss av i granskningen är strukturalism och neo-liberalism. De två teorierna kommer tydliggöras i en snabb teorigenomgång för att sedan appliceras på "Washington consensus"-idéerna och institutionerna en i taget.

5.2 Strukturalism

Strukturalismen har sina rötter i den Marxistiska läran. I dagens liberaliserade värld är det många som avfärdar marxismen som död och föråldrad. Vi menar (och andra statsvetare) att strukturalismen och dess "subteorier" kan framföra relevant och högst aktuell kritik mot det globala ekonomiska systemet (kapitalismen). Strukturalismen består som nämnts ovan av olika "subteorier". Centrala nämnare för dessa teorier definieras i boken "introduction to international political economy" som följande: klassdefinitionen, klasskonflikt och utnyttjande av arbetskraft, kapitalismens kontroll över staten och ideologisk manipulation (Balaam, 2011, ss. 86-90). Strukturalismen är ingen enhetlig teori utan består av många olika teoribildningar. Exempel på strukturalistiska teoribildningar är "världssystemteorin", "beroendeteorin" och "neoimperialism".

Men vi börjar med att analysera det ekonomiska systemet utifrån de fyra centrala nämnarna. Klassdefinitionen blir här en fråga om stater. Olika stater har olika stora kapitalförråd. En generaliserande indelning på stater gör att man får industrialiserade stater (stort kapital) och utvecklingsstater (litet kapital). Klasskampen kan definieras som industristaternas utnyttjande av utvecklingsstaterna. En av strukturalismens teorier som använder liknade retorik är "världssystemteorin" grundad av Immanuel Wallerstein. MWS delar upp stater i en kärna, semiperiferi och periferi. I kärnan finner man utvecklingsstaterna ofta belägna i väst. Kärnländerna har egenskaper som demokratisk styrning, höga löner, hög investeringsförmåga och välfärdstjänster. I periferin hittar man utvecklingsstaterna. De har då i motsatt till kärnstaterna icke-demokratisk styrning, låga löner och inga välfärdstjänster. Semiperiferin förklaras som en blandning av de två kategorierna (Hobden, Wyn Jones, 2011, s. 136). En av huvudegenskaperna av detta system blir att kärnstaterna är de som importerar råmaterial och exporterar tillverkningen. I periferin blir då förhållandet tvärtom. Detta leder till då till en position där kärnländerna kan producera sina varor i stater där lönen är låg och välfärdstjänsterna är låga. Resultat av detta blir låga produktionskostnader. Ett system som uppfattas som utnyttjande och omoraliskt. IVF och världsbanken kan uppfattas stärka denna struktur. Genom krav på öppna marknader och fri handel så tvingar man stater att öppna upp för konkurrens. Globala storbolag kan då konkurrera ut inhemska bolag i periferistaterna. Den ökade konkurrensen leder också till att

råmaterialspriserna blir lägre och det leder till mindre inkomster för staten i fråga och lägre kostnader för kärnländerna (Hobden, Wyn Jones, 2011, s. 139).

När det kommer till den ideologiska manipulationen så skulle en strukturalist påpeka att de liberala och marknadsbaserade ekonomiska teorierna idag har blivit en självklarhet. Att vi idag pratar om frimarknad och privatiseringar som om det vore ett axiom blir ett uttryck för västvärlden och framförallt USA:s hegemoni i ekonomisk teoribildning.

5.3 Neoliberalismens syn på global och nationell marknad

80-talet genererade stora framgångar för neoliberala förespråkare när ismens största ansikte utåt var Margaret Thatcher och Ronald Reagan. Deras politik lägger tonvikten vid ekonomisk tillväxt snarare än stabilitet (Balaam, 2011, s. 43). Tillväxten nås främst genom att avreglera handels-, bank-, energi- och investeringsmarknad (ibid). Fri handel och fri marknad är alltså neoliberalismens huvudsakliga medel för framgång och ekonomisk tillväxt. Det ska leda till större konkurrens, lägre priser, bättre produkter och framför allt mer pengar i omlopp. De som tjänar mest pengar på systemet, det vill säga de som är bäst på att producera en viss tjänst eller vara, kommer i slutändan låta välfärden komma tillbaka till samhället i form av arbetstillfälle. Så fungerar den politiska marknadscykeln enligt neoliberaler. Genom att sprida de här idéerna globalt trodde man sig dessutom kunna spränga sig igenom det röda kommunistiska murbruket i öst. Tanken är logisk. Regeringen förlorar politisk makt på avregleringar och fria marknader. Kommunismen kräver nämligen planekonomi och autonomt styre. Stiglitz kritiserar fonden och banken för dubbelmoral när det handlar om den fria marknaden. Fonden ställer krav på att utvecklingsländer ska öppna upp tullar och liberalisera sina ekonomiska system. Allt för att underlätta för den fria marknaden. Samtidigt så har många av dagens utvecklade industrier använt sig av helt motsatta tillvägagångssätt för att bygga upp sina länder. Stiglitz tar upp USA och Japan som exempel på detta. Bägge dessa länder byggde upp sina ekonomier genom klokt avvägda tullskydd för att skydda de inhemska företagen innan man släppte in konkurrensen. Den strama penningpolitiken som fonden står för skapar också problem enligt Stiglitz. Penningpolitiken har lett till räntenivåer där inga nya jobb kan skapas. Eftersom utvecklingsländerna sällan har skyddsnet för människor som förlorar sitt arbete så faller de istället i fattigdom (Stiglitz, 2003, s. 30).

En central idé är den om ett internationellt plussummespel. Det vill säga att alla länder tjänar på att öppna upp sina marknader för varandra. Det gör att länder kommer att lägga stort fokus på att producera det man är bäst på att producera istället för att producera allt man har behov av. Det man inte producerar kan istället någon annan producera som har bättre möjligheter eller bättre kunskap inom området. De komparativa fördelarna mellan stater skapar alltså ett interdependent världssamhälle. Internationella institutioner såsom IVF och världsbanken kan hjälpa att realisera ett sådant samhälle. De bidrar med övervakning och kan förankra förhoppningar om att ett annat land inte kommer att dra sig ur ett eventuellt samarbete (Ericson, 2009, s. 59). Institutionerna skapas därför för att kunna reglera utökat samarbete. De skapar ramverk för interaktion, mekanismer mot regelbrott genom övervakning och straff och transparens i arbetet (Mingst, Arreguín Mingst-Toft, 2011, s. 182).

En skillnad mellan den klassiska liberalismen och den neoliberala ligger i att neoliberalismen huvudsakligen är en agenda för ekonomiska policys än en teori för internationell politisk ekonomi (Balaam, 2011, s. 544). Adam Smith används ofta som referens i liberala argumentationer, särskilt mycket används hans Laissez-faire begrepp som innebär att marknaden inte ska manipuleras genom regleringar utan "låtas vara". Staten kan inte litas på då den är för stor. Marknaden ska istället ses som det neutrala verktyget att fördela inkomst och välfärd över samhället (Balaam, 2011, s. 43). Effekten blir följaktligen en mindre statskassa och mindre pengar åt välfärdsprogram.

David Harvey, en ofta citerad antropolog, geograf och socialteoretiker, beskriver neoliberalismen som karaktäriserad av stark individuell äganderätt, fri marknad och fri handel (Harvey, 2005, s. 2). Statens roll ska vara att fungera som garant för penningssystemet och tillförsäkra skydd för medborgarna genom polis, militär och regelverk. Regelverket måste innefatta ett skydd för marknadens fria natur och individers immateriella rättigheter. Inom område som landrättigheter, vatten, utbildning, sjukvård och socialförsäkring måste staten starta upp en marknad om den inte redan finns. Om staten startar upp sådana marknader måste deras inflytande begränsas till ett minimum eftersom staten inte kan förstå marknaden och gissa marknadssignaler (priser) på ett likvärdigt sätt som en fri marknad. Dessutom kan man förvänta sig att intressegrupper inom staten kommer att förvränga statliga interventioner till sin egen nytta (ibid). Harvey menar också att nästan alla stater i

världen har anammat neoliberala policys, dock i olika utsträckningar. Han beskriver den som en hegemonisk diskurs som infiltrerat centralbanker, finansdepartement och internationella institutioner som världsbanken, världshandelsorganisationen och IVF (Harvey, 2005, s. 3). Men det absoluta nyckelordet är frihet. Med frihet kommer innovation och vilja. Innovation, vilja och möjligheter skapar ett produktivt samhälle. När alla åtnjuter denna frihet kommer därför hela samhället att surfa på en våg av framgång. Innovation skapar arbete och arbete genererar pengar. "Friheten" skapar således en högre levnadsstandard för alla. Den privata äganderätten är därför väldigt central. Kan man inget äga, kan man heller inget producera. Privat äganderätt ser neoliberala dessutom som en miljövänlig politik. Det gemensamma tar man inte lika väl hand om menar man (ibid, s. 66). Eftersom det läggs ett stort fokus på frihet skapar man ett samhälle där varje person är ansvarig för sig själv i en större utsträckning än vad som är gängse idag (i exempelvis Sverige). Din utbildning, sjukvård och pension ska du därför ytterst själv se till, inte staten.

Teorimatrix:

	Neo-liberalism	Strukturalism
Teorins syn på privatiseringar?	Negativ	Positiv
Teorins syn på fria marknaden?	Negativt	Positiv
Hänsyn till sociala komplikationer i det ekonomiska arbetet?	Liten	Stor

6. DEL 3 - Empirisk analys av fallet Rwanda och klargörande av skillnader mellan IVF och världsbanken

6.1 Bakgrund

Strukturella anpassningsprogram är något som världsbanken och IVF har arbetat med under en längre period. Under 1980-talet så startade de två institutionerna arbetet med "Structural Adjustment Programs" (SAP:s). Anpassningsprogrammen var utformade för att stärka utvecklingsländers ekonomi genom olika neoliberala idéer och framförallt genom lån som utfärdades av världsbanken och IVF. SAP:s fick efter några år utstå hård kritik för att de inte tog hänsyn till de sociala problem som programmen skapade (WHO, SAP, 2014).

Efter att ha tagit del av kritiken så utvecklade de två institutionerna "Poverty Reduction Strategy Papers" (PRSP). PRSP-programmen var utformade på ett sätt som skulle öka mottagarlandets inflytande. Inflytandet ökar genom att det i huvudsak är landet själv som skriver en PRSP, dock i samråd med civilsamhället, världsbanken och IVF. Efter att dessa färdigställts undersöker anställda på IVF och världsbanken innehållet och godkänner eller ändrar delar av den. De kommentarerna sammanställs i en Joint Staff Advisory Note (JSAN). Härefter tar man beslut om landet är berättigat till ett lån och villkoren för detta. De nya programmen ansågs av många vara en ny ideologisk linje, bort från de gamla "top-down" tillvägagångssätten och bort från de neoliberala idéerna som präglade SAP:s (WHO, PRSP, 2014). I detta ger Stiglitz Bretton Woods-systrarna beröm. På sidan 13 tog vi hurtigt upp att han anser styrelsen vara för nära anknuten till näringslivet och den privata sektorn snarare än den statliga. Genom de då (vid tidpunkten då hans bok i ämnet skrevs) nyinstiftade PRSP ansåg han att de tagit ett viktigt steg i utvecklingen mot ett mer delaktigt och demokratiskt arbete. En tidigare chef på avdelningen för externa relationer på IVF, Thomas C. Dawson II svarade på den breda kritik som framkommer i Stiglitz bok "Globaliseringen och dess kritiker" i ett tal till en universitetsklubb för alumner i Washington. Talet blev senare publicerat på IVF:s hemsida. I stora drag är talet en ren pajkastning, vilket Dawson också påpekar själv, men några delar i talet går dock att använda för oss. Dawson instämmer i att PRSP är en god utveckling och anser också, precis som Stiglitz, att det inte får finnas ett för stort gap mellan retorik och verklighet i hur PRSP utformas. Det eftersom det skulle skapa en

uppfattning av besvikelse och falska förhoppningar (Dawson, o.d.). Däremot anser Dawson att anledningen till att fokus på marknadsdrivna krafter fått stort utrymme är för att det är den vägen som historien visat vara bäst. Dock visar sig hans historiska exempel vara mycket svepande och dessutom föremål för omfattande diskussion. Det kan oavsett sägas att marknadens centrala roll i IVF bekräftas av Dawson, vilket vi också kommer att bekräfta i fallet Rwanda.

Vi kommer att analysera PRSP- och JSAN-dokument från Rwanda för att sedan undersöka empirisk data för att se om vi kan hitta någon utveckling sedan implementeringen. Vi kommer även diskutera kring en Extended Fund Facility (EFF) för att visa på hur IVF arbetar med länder där bekämpning av ekonomisk kris är huvudmålet och inte bekämpning av fattigdom. Vi kommer även att snabbt undersöka ett fall där världsbanken agerat utan IVF:s hjälp. Fallet är Montenegros energibesparingsprogram.

Som tidigare fastslagits jobbar både världsbanken och IVF för att minska fattigdom i världen. Medan världsbanken har det som primärt huvudmål har IVF det som en viktig del av arbetet tillsammans med att stabilisera det monetära systemet. I länder som är tungt skuldbelagda, Heavily Indebted Poor Countries (HIPC:s), och länder med hög fattigdom jobbar man tillsammans genom PRSP:s för att minska fattigdomen. Tidigare har man fått mycket kritik för att bedriva neoliberal politik med liten hänsyn till invånarens personliga hälsa och landets nuvarande situation. Stiglitz beskriver det som en "one-size-fits-all" praktik. Viktigt att frambringa är att fattigdom inte är en så enkel term som den tillsynes kan verka. En generellt högre inkomst bland invånare i ett specifikt land betyder inte per automatik att invånarna får det bättre. Ökad tillgång till vatten, mat, sjukvård och bättre hälsa måste vara centralt för att det överhuvudtaget ska finnas ett syfte med att individer får mer pengar i fickan. I boken "Globalization and Health" skriver Kawachi och Wamala: "If health is an asset and ill health a liability, then protecting and promoting health care is central to the entire process of poverty reduction and human development" (Kawachi, Wamala, 2006, s. 239). Att ett land har fått högre BNP per capita kan således inte ge en sanning om att ett helt lands befolkning generellt fått det bättre. Om till exempel tillgången till rent vatten försämrats kan man fråga sig om målen med ekonomisk tillväxt varit relevant och om den ska vara högst prioriterad.

6.2 Analys av Rwanda

När vi undersöker exemplet Rwanda och läser igenom deras PRSP från 2002 blir vi glatt överraskade. Kritik som framförts globalt i decennier verkar ha gått fram och dessutom förändrat tillvägagångssättet i arbetet med utvecklingsländer. Det finns till exempel en fattigdomsdefinition som är långt bättre än det klassiska mantrat om "en dollar om dagen". Några exempel på definitionen av fattig som tas upp är att man inte har förmåga att ta hand om sig själv, inte har tillgång till förnödenheter som medicin, mat, vatten, kläder och lever i otrygga förhållanden (The GoR, 2002, s. 14). Rwandas PRSP definierar även en minimisumma pengar man ska befinna sig under. Dessutom erkänner man att effekterna och upplevelserna av fattigdom skiljer sig mellan länder och är unik för varje hushåll, individ och samhälle. Det ska dock sägas att PRSP främst är producerade av Rwanda själv och inte av VB eller IVF. Vad de två institutionerna själva anser är svårt att säga utan att undersöka de JSAN som upprättats. Men, eftersom båda institutionerna är med i processen i att framställa en PRSP kan man givetvis ana att de redan instämmer i mycket som framläggs. "High economic growth can be achieved only by making room for private sector development..", lyder en del av en rubrik i den JSAN som färdigställdes 2005 (IMF, JSAN, 2005, s. 4). Så tydliga är de nästan genomgående med hur de ser på tillväxt och hur ett land bör föra sin politik. Vidare skriver man att den privata sektorn måste bli "tillväxtmotorn" i rwandisk ekonomi. Man vill privatisera regeringens telekommunikationsföretag och hade bland annat redan privatiserat två banker mellan 2002 och 2005 (ibid). Privatiseringar i sig menar Stiglitz också skapar problem. IVF och världsbanken sätter för stor tilltro till den fria marknaden. Efter att statliga tjänster har avreglerats är det inte alltid den privata marknaden täcker de behov som de statliga tjänsterna gjorde innan avregleringen. Ibland kan det dyka upp privata alternativ, men övergångsperioden kan vara alldeles för lång och människor i utsatta positioner får lida. Stiglitz hämtar ett exempel från Elfenbenskusten där det statliga telekomföretaget avreglerades innan det fanns en privat marknad. Detta ledde till att ett franskt företag kunde förhandla till sig monopol på befintliga teletjänster och det resulterade i dyrare teletjänster för konsumenterna (Stiglitz, 2003, s. 67).

Redan innan Rwanda blev beviljade lån från IVF och världsbanken hade man skapat nya lagar för att bedriva en liberalekonomisk politik. 2003 gjordes en utvärdering på dessa lagar av privatiseringssekretariatet i Rwanda (en statlig myndighet). Målet var att privatisera 74 företag. Tills tidpunkten då utvärderingen gjordes hade 30 privatiserats, 6 blivit avvecklade, 10 stycken var under en långgående process i vilken då var på väg att bli privatiserade, 3 hade blivit återtagna av regeringen på grund av dålig styrning och 25 återstod att privatiseras (Cherif, 2004). Privatiseringslagarna antogs 1996. Därtill tillkommer VB: och IVF:s tillträde 2002 och de vill liberalisera mer och utöka den privata sektorn ytterligare. I samma JSAN som behandlats ovan skriver man exempelvis att regeringens inblandning i ekonomin fortfarande är signifikant. 2007 rapporterar OECD att 70 av sammanlagt 104 offentligt ägda företag har privatiserats och att ytterligare 14 är att vänta (OECD, 2007, s. 19). Återigen blir Stiglitz kritik om att IVF bedriver marknadsfundamentalistisk politik intressant. Dock är båda organisationerna inblandade i fallet Rwanda och således bör kritiken även gälla världsbanken.

I tidsskriften "Review of African Political Economy" publicerades en artikel som undersökte just effekten och innehållet i Rwandas PRSP från 2002. Författaren menar precis som vi att fattighedsanalysen är uppenbart värdefull men hävdar däremot också att den saknar riskanalys på vilka specifika grupper i landet som är sårbara för olika inverkansfaktorer (Ansoms, 2007, s. 376). Framför allt menar hon att det är ett stort problem att det inte finns någon diskussion kring hur man ska fördela tillväxten för att minska klyftan mellan fattiga och rika (Ansoms, 2007, ss. 376-377). IVF och världsbanken har ett stort fokus på tillväxt generellt men är dåliga på att distribuera den. Detta illustreras med statistik som bevisar ökade inkomstklyftor i landet. Dock endast i rurala områden.

6.3 Analys av PRSP Rwanda 2013

I PRSP-dokumentet som upprättats 2013 lägger man stort fokus på ekonomisk förvandling. Ekonomisk förvandling definieras som en fundamental ändring av det ekonomiska systemet. Där man skiftar från ett traditionell lågproduktiv jordbruksbas med en landsbygdsbaserad arbetskraft, till en mer industrialiserad, diversifierad och högproduktiv urban ekonomi. Fem prioriteringsområden läggs fram för att genomföra denna förvandling (International Monetary Fund, 2013, ss. 16-19).

- ⤴ Öka den inhemska sammankoppling sammankopplingen av Rwandiska ekonomin genom investeringar i hård och mjuk infrastruktur.
- ⤴ Öka de externa anslutningsmöjligheterna för Rwandas ekonomi och öka exporten.
- ⤴ Förvandla den privata sektorn genom att öka investeringarna i prioriterade sektorer.
- ⤴ Förvandla den ekonomiska geografin i Rwanda genom att hantera urbaniseringen och främja sekundära städer.
- ⤴ Bedriva en grön "grön ekonomi" inställning till ekonomisk omvandling.

De fem punkterna går igenom på ett noggrant och metodiskt sätt i dokumentet. De som präglar reformerna är tron på den privata sektorn, det är här den ekonomiska utvecklingen ska skapas. Man ska även jobba mer effektivt med att locka till sig utländska investerare och öka exporten. Under punkt tre kan man till exempel läsa: "Strengthen the investment process to pro-actively target large foreign investors in priority sectors of the economy." (The GoR, 2013, s. 20). Idéerna om en stor privat sektor och ökad internationell handel är något vi känner igen från teoridelen i detta arbete. Här skiner verkligen de liberala idéerna igenom. Dokumentet lägger också stor vikt på utvecklingen på landsbygden. Det är här fattigdomen är som värst och för att utveckla en hållbar ekonomisk utveckling krävs utveckling i alla sektorer i samhället. Inom detta område så har man också utvecklat prioriteringsområden (The GoR, 2013, s. 36-40) de lyder:

- ⤴ Integrerad strategi för markanvändning och bebyggelse på landsbygden.
- ⤴ Öka produktiviteten i jordbruket.
- ⤴ Göra det möjligt att komma ur den extrema fattigdomen.
- ⤴ Anslut landsbygden till ekonomiska möjligheter genom förbättrad infrastruktur.

Sammanfattningsvis om strategierna för landsbygden kan man konstatera att liberala idéer skiner igenom även här. Exempelvis står det, "-Rwandan agriculture seeks to move from being a largely subsistence to a commercialized sector.." och "A progressive shift towards harnessing the potential of the private sector will be the main instrument for achieving greater productivity and incomes in agriculture" (The GoR, 2013, s. 40). Om vi

då undersöker vad fonden och banken har att säga om denna PRSP så gör vi det lättast genom att analysera deras JSAN. Banken och fonden verkar vara nöjda med arbetet som gjorts i framtagandet av PRSP:n. Man slår fast att dokumentet är en lämplig ram för utveckling och fattigdomsbekämpning i Rwanda. I JSAN slår banken och fonden fast att det ska läggas stort fokus på den privata sektorn. Några åtgärder som läggs fram i JSAN är bland annat, "noga övervaka och uppdatera makroekonomiska antaganden" och "undersöka alternativ för att stärka inhemska intäkter" (IMF, JSAN, 2013). Det är även värt att tillägga att förslagen som lyfts fram i de olika dokumenten är mycket bredare och mer djupgående än vad kritiker påstår. Att bara sammanfatta dessa program som neoliberalistisk propaganda håller inte. På pappret känns programmen som en väl utarbetad plan för att få Rwanda ur sina svårigheter.

6.4 Empirisk data Rwanda

I den här delen kommer vi att undersöka statistik som berör Rwandas utveckling sedan den första PRSP:en sjösattes. Vi kommer fokusera på utvecklingen kring extrem fattigdom eftersom det är ett av IVF:s uttalande mål. En annan viktig variabel för att se om ekonomin har utvecklats är sysselsättningen, denna variabel kommer således också att undersökas. Vi kommer även inspektera barnadödligheten närmare då det känns som en bra och väldigt använd variabel för att få en bild av hur hälsosituationen har utvecklats. Sist men inte minst kommer vi också studera variabeln "odlingsbar mark". Detta görs för att det i PRSP:en las väldigt stor fokus på landsbygden och jordbruksutvecklingen. Den data vi använder är hämtad från Globalis.se (Globalis, 2014) och från gapminder.org (Gapminder). Den första variabeln gällande extrem fattigdom ser positiv ut. Rwanda har gått från att år 2000 haft 74.6 % av befolkningen i extrem fattigdom till att år 2011 ha 63.2 %. När det kommer till sysselsättningen har det däremot gått sämre. I alla fall under de åren vi finner data. År 2000 hade man en sysselsättningsgrad på 84 %. År 2007 så hade den sjunkit till 80 %. Gällande barnadödligheten så kan vi se en positiv trend. De har gått från att år 2000 legat på en nivå kring 183 döda barn per 1000 levande föda till att 2011 vara nere på 54 döda barn per 1000 levande födda. Den fjärde och sista variabeln visar också på en positiv trend. Andelen odlingsbar mark av den totala landarealen har ökat från 36.5 % år 2000 till 49.5 % år 2011.

Sammanfattningsvis, efter att ha sammanställt dessa fyra variabler så måste man säga att utvecklingen i Rwanda ser positiv ut. Även om nivån för extrem fattigdom fortfarande ligger på en väldigt hög nivå så går utvecklingen i rätt riktning. Det svåra i sådana här analyser blir självfallet att kunna visa på att utvecklingen i Rwanda har skett tack vare IVF:s arbete. En sådan analys skulle kräva en mer djupgående analys och skulle kunna vara en uppsats i sig själv. Men med tanke på omfattningen av IVF:s arbete i Rwanda och att de flesta variabler går åt rätt håll, så känns slutsatsen att IVF:s arbete har varit positivt för Rwanda inte långt borta.

6.5 Världsbanken och IVF- Hur skiljer de sig åt?

Att särskilja de två institutionerna är inte alltid det lättaste, som vi har gått igenom tidigare i arbetet så jobbar de väldigt ofta tillsammans och med likartade problem. Eftersom syftet med arbetet hela tiden har varit att försöka hitta saker som skiljer de två institutionerna åt så kommer vi i den här delen gå igenom olika nyckelområden för att klargöra tydliga skillnader.

Storleken på de båda institutionerna är väldigt olika. Världsbanken har ungefär tre gånger så många anställda och kontor världen runt. IVF är centraliserat till sitt kontor i Washington. Världsbanken har också ett bredare spektra av expertis som är anställda. De anställer inte bara ekonomer utan också experter inom telekommunikation, transport, utbildning, hälsa och andra discipliner. En annan viktig skillnad som vi varit inne på tidigare är varifrån de två institutionerna får sina pengar ifrån. Världsbanken fungerar som investmentbank där man förmedlar mellan investerare och mottagare. Banken lånar pengar från en investerare och lånare ut till en mottagare. Som förklarar tidigare så består världsbanken av två organ, IBRD och IDA. Det är IBRD som erhåller den stora summan kapital och den är även den filialen som står för lånen till utvecklingsländerna. IVF däremot är ingen bank. Fondens pengar kommer från de "quotas" som betalas in av varje land. Pengarna läggs i en gemensam pott. Detta brukar kallas "credit union". I vissa speciella tillfällen så lånar man av olika myndighets enheter. Det är väldigt ovanligt, och man lånar aldrig på den privata marknaden som världsbanken gör (Driscoll, o.d.). En annan stor skillnad är vem som kan få ta del av bankens och fondens hjälpprogram. Till och börja med är det bara stater som kan del av

programmen. I världsbankens fall är det bara fattiga länder som får ta del av pengarna. I fonden så har alla länder möjligheten att få finansiell assistans. Världsbankens lån är också mer förmånliga. De har en längre förfallodag och lägre ränta. Vi har tidigare i arbetet tagit upp exempel där fonden och banken samarbetar. Det är något de gör i ganska stor utsträckning, till exempel genom PRSP:s. Det är också så att speciellt fonden också har andra arbetsområden där man agerar på egen hand. En uppgift är att övervaka det internationella systemet, en annan är att man ska främja stabiliteten i handel och utbytesrelationer mellan medlemsländerna (ibid).

6.6 Två fall var IVF och världsbanken jobbar enskilt

Skillnaderna mellan hur man arbetar med PRSP och Extended Fund Facility (EFF) förefaller vara stor om man ser till de dokument som gjorts tillgängliga via IVF:s hemsida. EFF är till för att tillhandahålla ekonomisk hjälp till länder med omfattande betalningsproblem och obalans i statsfinanserna på grund av strukturella problem (IMF, EFF, 2013). I fallet Portugal från 2011 ser man att fokus skiftat från ett större samhällsperspektiv, som i Rwandas fall, till ett helt ekonomiskt. Frågor om hälsa, utbildning och hemförhållande får mindre utrymme och pratas istället kring i rent ekonomiska termer. Det vill säga att dokumentet nu tagit formen av en pengafördelningspolitik snarare än ett rapport på läget i landet och eventuell problematik kring detta. I Rwandas PRSP från 2002 kan man se diskussioner om problematik kring vissa resonemang och olika effekter av specifika vägval. Ett exempel på detta togs upp ovan gällande definitionen av fattigdom. Portugals "country review" saknar liknande diskussioner i stor utsträckning. Utifrån detta kan Stiglitz kritik om en "one-size-fits-all" politik delvis bifallas. Eftersom rapporten innehåller få insikter om det samhälleliga läget och personers vardag kan man lätt dra slutsatsen att IVF har ett totalfokus på makroekonomiska frågor till nackdel för sociala effekter. För att fullständigt bifalla kritiken krävs dock en större studie med flera länder i liknande position som Portugal undersökas. Vad som ytterligare spär på idén om att IVF är sämre på att se till sociala effekter är det enkla faktum att alla anställda som är involverade i arbetet med att framta utvärderingar (country reviews) för EFF är ekonomiska experter.

Ser man istället till världsbanken finns det experter inom område som vattenförsörjning, energi, utbildning, stadsplanering, och agronomi (Driscoll, o.d.).

Världsbanken jobbar oftast med att finansiera olika typer av projekt som utvecklingsländer är i behov av. Ett aktuellt exempel är bankens arbete i Montenegro. Den 23:e december 2013 så klubbade "the board of Executive Directors" igenom ett beslut om att ge regeringen i Montenegro fem miljoner euro för att de skulle förbättra energieffektiviteten i offentliga byggnader (World Bank, 2013). Man räknar även med att stärka kapaciteten av de leverantörer som tillhandahåller tjänster inom energieffektivisering. Projektet är en påbyggnad på ett tidigare projekt som sattes igång 2008. Världsbanken finner att detta är ett bra sätt att hjälpa Montenegro då man importerar mycket av sin energi från utlandet (ibid). Därför blir detta ett bra sätt för regeringen i Montenegro att spara in pengar. Projektet beräknas inte bara bidra till energibesparingarna i sig utan också bidra till en lag angående energieffektivitet som har fått en central roll i den offentliga förvaltningen.

7. Sammanfattning

7.1 Organisation

I den organisatoriska uppbyggnaden finner vi många likheter. Både har ett styrelseskick som bygger på en "Board of Governors" och en "Executive Board". Likheter visar sig också i uträkningen av hur "quotas" fördelas. Samma formel används nämligen för uträkning av quotas i båda organisationerna. Ett medlemskap i världsbanken kräver dessutom ett medlemskap i IVF. Det är ett gott bevis på att samarbetet dem emellan är djupgående. Vad som skiljer institutionerna åt är deras finansiering och villkor för mottagarlandet, men delvis också deras mål med sitt arbete. Det kanske mest intressanta i del ett lyfts fram under diskussionen om institutionernas legitimitet. Att samtliga ordföranden i IVF och världsbanken kommer från Europa respektive USA skadar deras legitimitet och deras vilja att representera alla världens länder. Det faktum att Europa och USA i kan alliera sig för att få makten över omröstningar och således få sin vilja igenom förstärker bilden av att institutionerna är västdominerade och

gammalmodiga. Vi instämmer också i idéerna kring det demokratiska underskottet. Afrikanska länder som ofta är mottagare av hjälpprogram grupperas och förväntas vara fullgott representerade av en enda representant. Önskvärt vore givetvis att alla regeringar hade en egen representant att företräda landet. Demokratiunderskottet kan även appliceras på individnivå. Stiglitz anser att ett sådant infinner sig eftersom skattebetalare, och tillika finansiärer till IVF och världsbanken, inte har tillräcklig insyn i hur verksamheten bedrivs. Dessutom har man liten förmåga att kunna påverka den politik som drivs.

7.2 Teori och idé

Anledningen till att vi valde att teorisera de två institutionerna och deras policys var för att visa att man kan betrakta deras arbete från två olika perspektiv. Strukturalismen användes för att ge en kritisk bild av institutionerna medan genomgången av neoliberalismen gjordes för att klargöra de idéer och teorier som utgör grunden för banken och fondens arbete. Efter den genomgång som gjordes av PRSP i Rwandafallet så kunde vi se tydliga spår av liberala tankar då tilliten till den privata sektorn att skapa jobb var nyckeln till framgång. Att 70 av 104 offentliga företag hade privatiserats och att ytterligare 14 var på god väg styrker den kopplingen. Den siffran är dessutom sju år gammal och man kan förvänta sig ännu högre siffror idag. Stiglitz riktar mycket av sin kritik mot just neoliberala policys som privatiseringar och den marknadsfundamentalism han menar att IVF står för. Till viss del är vi beredda att dela Stiglitz åsikter. Det är uppenbart att både banken och fonden bygger sina idéer om ekonomisk tillväxt på liberala och neoliberala teorier. Det vi inte är beredda att hålla med honom om är hans kritik om att de teorierna utgör en absolut sanning för deras arbete. De PRSP och JSAN vi examinerat är långt mer utförliga än vad kritiker vill få gemene man att tro. Vi vill däremot påpeka att vi endast har undersökt två PRSP och deras JSAN vilket begränsar vår förmåga att generalisera i ämnet. Stiglitz kritik går i vissa fall att sammankoppla med kritik som strukturalister lägger fram (vi däremot kallar inte Stiglitz för strukturalist). På sidorna 32-34 i sin bok "Globalisering och dess kritiker" uttrycker Stiglitz kritik mot det system som Bretton Woods-systrarna har skapat. Han menar att det gynnar de välutvecklade länderna och missgynnar de fattiga.

Idéer som en strukturalist skulle se som självklara då det ligger i kapitalismens natur att skapa sådana förhållanden.

7.3 Rwandaanalys och skillnader mellan IVF och världsbanken

I början på denna del kontrollerade vi hur olika anpassningsprogram från världsbanken och IVF har sett ut över tid. Från att ha varit väldigt kritiserade SAP:s till de mer accepterade PRSP-programmen. Förändringen genomfördes för att stärka mottagarlandets inflytande i processen med bekämpning av fattigdom. Vi anser att den utvecklingen som skett inom anpassningsprogrammen är positiv men kanske inte tillräcklig. Det är fortfarande samma idéer som ligger till grunden för anpassningsprogrammen. Nämligen privatiseringar och liberaliseringar. Stiglitz kritik angående "one-size-fits-all" blir återigen intressant. Vi instämmer i Stiglitz åsikt att det är naivt att tro att det finns en medicin mot alla sjukdomar. När vi resonerar kring fattigdomsbegreppet finner vi saker vi uppskattar. I PRSP-dokumentet finns en genomgående analys om vad det innebär att vara fattig. Något vi också finner relevant är kritiken som framförs av Ansoms . Målet bör inte endast vara att skapa ekonomisk tillväxt utan även att distribuera resurserna i landet för att motverka sociala klyftor och inkomstklyftor, vilket är något vi uppfattar att världsbanken och IVF generellt inte lägger mycket fokus vid. Det vi upptäckte i vår textanalys av Rwandas PRSP från 2013 var tydliga idéer om att privatisera och att den privata sektorn var huvudmålet för att skapa tillväxt och minska fattigdom. Vi fann också att den var väldigt specifikt utformad för de problem som fanns i Rwanda. Idén om att mottagarlandets expertis skulle användas kändes genomförd. Men, man ska också ha i åtanke att under framställningsprocessen av PRSP-dokumentet har man med säkerhet anpassat sig till IVF:s och världsbankens policys för att inte få kritik och hemläxa i efterföljande JSAN-rapport. I tre av fyra variabler vi valt ut att studera hade utvecklingen gått åt rätt håll. Den fjärde variabeln, arbetslösheten, är självklart ett stort problem då arbetstillfälle är en viktig del av bekämpningen av fattigdom. Det ska även klargöras att vi bara fann data som berörde arbetslöshet fram till 2007.

Även om ett av våra syfte med arbetet var att klargöra skillnader mellan de två Bretton Woods-systrarna så var det ofta svårt att särskilja dem. Vad vi däremot hittade var att

storleken på institutionerna varierade kraftigt. Något som också talar till Världsbankens fördel är att de har expertis inom många fler områden än bara ekonomi. Vilket är något som IVF saknar. Att världsbankens enda uppdrag är att bekämpa fattigdom gör att de får en större legitimitet i de frågorna. IVF:s arbete i Portugal är ett tydligt exempel på att man inte har anställda experter inom lika många område som världsbanken då utvärderingen på landet endast diskuterade omfördelning av resurser.

8. Slutsats

Vi finner att effekterna av institutionernas respektive organisationsstruktur och ideologi blir två. Den ena är att röstsystemet skapar ett demokratiskt underskott där länder som till exempel är under intensiva räddningsprogram får väldigt lite att yttra sig om vid beslutsfattande av "board of directors". Det yttrar sig dessutom på individnivå eftersom skattebetalare inte kan påverka politiken i önskvärd riktning. Hade exempelvis fackförbund varit representerade på beslutsbordet hade ett demokratiskt underskott kunnat undvikas i större mån på individnivå. Den andra effekten blir att världsbanken får ett större kunskapsområde eftersom deras mål är att bekämpa fattigdom. Världsbankens finansiering till olika projekt kräver alltså expertis inom många olika område för att undanröja risker och för att planera projekten tillfredsställande. Eftersom IVF inte opererar inom exempelvis vattenprojekt och stadsplanering ohjälpt behöver man heller inga anställda med sådan kunskap.

Vad gäller ideologin och Washington consensus inverkan på organisationerna arbete kan man se en tydlig effekt genom att undersöka PRSP eller de "country reviews" som uppförts inför utlåning som täcks av EFF. Den liberala hållningen och propagerandet för marknadsstyrning syns tydligt i både rubriker och huvudtext. I Rwanda blev det mycket tydligt med exemplet om de 70 dittills privatiserade företagen.

Den sista effekten vi lyckats fastställa kan sammanfogas med den andra vi tog upp. När IVF arbetar utan världsbanken syns en tydlig effekt i hur arbete värderas. Eftersom IVF:s huvudsakliga syfte är att stabilisera det monetära systemet har man endast anställt ekonomer till att sammanställa utvärderingar på länder som begär lån. De utvärderingarna får i sin tur en naturligt stark koppling till ekonomiska frågor och blir en enkel uppdelning i hur pengar ska distribueras. Sociala effekter av åtstramningarna

lämnas i stort utanför. Det står i kontrast till när PRSP utformas eftersom de har en tydlig samhällelig reflektion och problemformulering om olika beskaffenheter i landet ifråga.

Rent teoretiskt var det svårt att hitta några direkta skillnader. På det stora hela så representerar bägge organisationerna den liberala eller neoliberala skolan. En skillnad vi lyckades hitta är fokuset på sociala problem som kan uppstå av respektive organisations arbete. Världsbanken uppfattas ta större hänsyn till helheten än vad IVF gör.

Slutsatsmatris:

	Internationella valutafonden	Världsbanken
Organisationernas syn på privatiseringar?	Positiv	Positiv
Organisationernas syn på den fria marknaden?	Positiv	Positiv
Hänsyn till sociala komplikationer i det ekonomiska arbetet?	Liten	Stor

Litteraturförteckning

Alawiye, Ademola. (den 17 April 2012). *The Punch - Nigeria's Most Widely Read Newspaper - Breaking News, information and opinion in Nigeria*. Hämtat från World Bank presidency: Okonjo-Iweala loses to Kim, accepts defeat - The Punch - Nigeria's Most Widely Read Newspaper: <http://www.punchng.com/news/world-bank-presidency-okonjo-iweala-loses-to-kim-accepts-defeat/> den 29 December 2014

Ansoms, Ana. (den okänd dag Vol. 34, No. 112 Juni 2007). How Successful Is the Rwandan PRSP? Growth, Poverty & Inequality. *Review of African Political Economy*, ss. 371-379.

Balaam, David N. Brad Dillam. (2011). *Introduction to International Political Economy*. USA: Pearson.

Beckman, Ludvig (2005), *Grundbok i idéanalys*. Ludvig Beckman & Santérus förlag, Stockholm

Bergström, Göran. Boréus, Kristina (2012). *Textens mening och makt - metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Studentlitteratur AB, Lund

Cherif, Moëz. (den 19 Maj 2004). *Zunia.org*. Hämtat från Zunia.org: http://zunia.org/search?query_s=mo%C3%ABz+cherif den 06 Januari 2014

Dawson, Thomas. C. (o.d.). *IMF -- The International Monetary Fund Home Page*. Hämtat från Stiglitz, the IMF and Globalization -- Speech by Thomas C. Dawson, Director, External Relations Department, IMF: <http://www.imf.org/external/np/speeches/2002/061302.htm> den 3 Januari 2014

Driscoll, David. D. (o.d.). *IMF -- International Monetary Fund Home Page*. Hämtat från The IMF and the World Bank: How Do They Differ?: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/exrp/differ/differ.htm#a3> den 19 December 2013

Ericson, Magnus. (2009). Liberalism. i J. T. Jakob Gustavsson, *Internationella Relationer* (ss. 51-67). Lund: Studentlitteratur AB.

Gapminder. (u.d.). *Gapminder*. Hämtat från Gapminder word: [http://www.gapminder.org/world/#\\$majorMode=chart\\$;shi=t;ly=2003;lb=f;il=t;fs=11;al=30;stl=t;st=t;nsl=t;se=t\\$wst;tts=C\\$;sp=5.59290322580644;ti=2007\\$zpv;v=0\\$inc_x;mmid=XCOORDS;iid=rV0ksExNqh6V_h40f0_nFjg;by=ind\\$inc_y;mmid=YCOORDS;iid=phAwcNAVuyj2tPLxKvv](http://www.gapminder.org/world/#$majorMode=chart$;shi=t;ly=2003;lb=f;il=t;fs=11;al=30;stl=t;st=t;nsl=t;se=t$wst;tts=C$;sp=5.59290322580644;ti=2007$zpv;v=0$inc_x;mmid=XCOORDS;iid=rV0ksExNqh6V_h40f0_nFjg;by=ind$inc_y;mmid=YCOORDS;iid=phAwcNAVuyj2tPLxKvv) den 2 Januari 2014

Globalis. (2014). *Globalis*. Hämtat från Globalis, Rwanda: [http://www.globalis.se/Laender/Rwanda/\(show\)/indicators](http://www.globalis.se/Laender/Rwanda/(show)/indicators) den 2 Januari 2014

Halperin, Sandra. Oliver Heath. (2012). *Political research - methods and practical skills*. New York: Oxford university press.

Harvey, David. (2005). *A Brief History of Neoliberalism*. New York: Oxford University Press.

Hindustan Times. (den 17 April 2012). *Hindustan Times - Breaking News, India, World, Bollywood, Sports, Business*. Hämtat från World Bank picks Korean-American Kim as president: <http://www.hindustantimes.com/business-news/businessbankinginsurance/world-bank-picks-korean-american-kim-as-president/article1-841726.aspx> den 6 Januari 2014

Houtven, Leo, Van. (2002). *Governance of the IMF - Decision Making, Institutional Oversight, Transparency, and Accountability*. Washington, D.C.: International Monetary Fund, Nr 53.

Ichiro Kawachi, Sarah Wamala. (2006). *Globalization and Health*. okänd ort: Oxford University Press.

International Monetary Fund. (den 24 September 2013). *IMF -- International Monetary Fund*. Hämtat från Factsheet -- The IMF at a Glance:
<http://www.imf.org/external/np/exr/facts/glance.htm> den 17 December 2013

International Monetary Fund. (den 1 Oktober 2013). *IMF -- International Monetary Fund Home Page*. Hämtat från Factsheet -- IMF Quotas:
<http://www.imf.org/external/np/exr/facts/quotas.htm> den 17 December 2013

International Monetary Fund. (den 19 November 2013). *IMF -- International Monetary Fund Home Page*. Hämtat från Factsheet -- Where the IMF Gets Its Money:
<http://www.imf.org/external/np/exr/facts/finfac.htm> den 19 December 2013

International Monetary Fund. (o.d.). *IMF -- International Monetary Fund Home Page*. Hämtat från About the IMF: governance structure: <http://www.imf.org/external/about/govstruct.htm> den 18 December 2013

International Monetary Fund. (den 1 Oktober 2013). *IMF -- The International Monetary Fund Home Page*. Hämtat från Factsheet -- The IMF's Extended Fund Facility (EFF):
<http://www.imf.org/external/np/exr/facts/eff.htm> den 5 Januari 2014

International Monetary Fund. (December 2013). *International monetary found*. Hämtat från PRSP: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2013/cr13360.pdf> den 2 Januari 2014

International Monetary Fund. (2013). *Rwanda - Poverty reduction strategy paper - Joint staff advisory note IMF Country, Report No. 13/361*. Washington, D.C: International Monetary Fund.

International Monetary Fund. (2005). *Rwanda: Joint Staff Advisory Note of the Poverty Reduction Strategy Paper*. Washington, D.C: International Monetary Fund.

Karen A. Mingst, Ivan, Arreguín Mingst.-Toft. (2011). *Essentials of International Relations*. USA: W. W. Norton & Company, Inc.

Organization for Economic Cooperation and Development. (den 12 Maj 2007). *Organization for Economic Co-operation and Development*. Hämtat från Rwanda - Organization for Economic Co-operation and Development: <http://www.oecd.org/countries/rwanda/38562991.pdf> den 2 Januari 2014

Stephen Hobden, Richard Wyn Jones. (2011). Marxist theories of international relations. i Steve Smith. John Baylis. Milja Kurkis. *The globalization of world politics* (ss. 130-147). New york: Oxford university press.

Stiglitz, Joseph. E. (2003). *Globaliseringen och dess kritiker*. Stockholm: Leopard förlag.

The Government of Rwanda. (December 2013). *IMF -- International Monetary Home Page*. Hämtat från IMF -- Site Search for collection: ALL, query prsp rwanda 2013. Name: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2013/cr13360.pdf> den 5 januari 2014

The Government of Rwanda. (den 30 Juni 2002). *IMF -- International Monetary Home Page*. Hämtat från Poverty Reduction Strategy Papers (PRSP) - All Documents - Sorted by Country Name: <http://www.imf.org/External/NP/prsp/2002/rwa/01/063102.pdf> den 4 Januari 2014

Woods, Ngaire. (2001). Making the IMF and the World Bank more accountable. *International Affairs, Vol. 77, No. 1*, 83-100.

World Bank. (Juni 2012). *The World Bank*. Hämtat från FAQs - About the World Bank: <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/EXTSITETOOLS/0,,contentMDK:20147466~menuPK:344189~pagePK:98400~piPK:98424~theSitePK:95474,00.html#2> den 16 December 2013

World Bank. (den 13 December 2013). *World Bank Group*. Hämtat från World Bank assists Montenegro with Energy Savings: <http://www.worldbank.org/en/news/press-release/2013/12/23/world-bank-assists-montenegro-with-energy-savings> den 29 December 2014

World Health Organization. (2014). *World Health Organization*. Hämtat från Poverty Reduction Strategy Papers (PRSP): <http://www.who.int/trade/glossary/story075/en/index.html> den 2 Januari 2014

World Health Organization. (2014). *World Health Organization*. Hämtat från Structural Adjustment Programmes (SAPs): <http://www.who.int/trade/glossary/story084/en/> den 2 Januari 2014